

VIETNAM

SVERIGE

HISTORIK ÖVER PROJEKTET
LEVANDE FRAMTID

HISTORIK ÖVER PROJEKTET LEVANDE FRAMTID

Inledning	1
Att kasta ljus över ett mörkt förflutet Om lanseringen av Levande Framtid	2
Varför Vietnam, nu igen? Svar på frågan om projektets tonvikt	6
I Olof Palmes anda Pressmeddelandet på första årsdagen	9
Rådgivande kommittén	13
Noter	15

* * * * *

SE ÄVEN

Vad en ros förmår

Sara Lidman minns Vietnamkriget
www.nnn.se/levande/sara.pdf

Pox Americana

www.nnn.se/pox.htm

History of the Living Future Project

Detta dokument på engelska
www.nnn.se/levande/living.pdf

HISTORIK ÖVER PROJEKTET LEVANDE FRAMTID

Folkbildningsinitiativ om Vietnamkriget och andra brott mot mänskligheten som begåtts av USA och dess allierade

Sveriges uppträdande under den tid som Olof Palme dominerade dess politik beundrades av många runt om på jorden, och det har funnits en utbredd förväntning om att detta land skulle fortsätta att förse världssamfundet med en tydlig, konsekvent röst mot krig och imperialistiska ambitioner.¹ Men denna röst har för det mesta varit tyst sedan Palme mördades för tjugo år sedan. I stället har hans efterträdare som statsminister och socialdemokratisk partiledare, Göran Persson, förvandlat Sverige till ett slags vassalstat inom USA-imperiet.²

Perssons hittills största insats för upplysning om internationella frågor har varit Levande Historia,³ en folkbildningskampanj om Förintelsen och andra brott mot mänskligheten som fått många lovord av bl.a. USA:s president Bill Clinton och Storbritanniens statsminister Tony Blair.

Men det var uppenbart från början att de brott mot mänskligheten som begåtts av USA och England inte skall vara med på Levande Historias agenda. Därför slog det mig att ett försök att fylla kunskapsluckan borde göras, med en liknande kampanj om dessa brott av nutidens supermakt och dess allierade— särskilt med tanke på att de fortfarande var verk samma och sannolikt skulle begå ytterligare brott av samma karaktär (som nu har skett).

I detta syfte startade jag en förening till vars styrelse fem välansedda nordiska medborgare lånade sina goda namn. Det var en av dessa, Lena Klevenås, som hittade på namnet Levande Framtid. En rådgivande kommitté med fyra experter och en organisation av krigsveteraner, samtliga från USA, bildades också.

Levande Framtid fick en stunds uppmärksamhet när den lanserades den 28 februari 1999, trettonårsdagen av Olof Palmes bortgång. Men denna stund blev mycket kort, och försök att värva medlemmar var för det mesta fruktlösa. Det var uppenbarligen en idé vars tid inte var inne, förmodligen av de skäl som nämns på följande sidor.⁴

Det var följaktligen nödvändigt att byta taktik och ett resultat blev en internationell konferens om Vietnamkrigets långsiktiga konsekvenser, som fick ett mer framgångsrikt utfall.⁵ För detta utgjorde Levande Framtid en lämplig juridisk och administrativ ram. Dessutom har den information som erbjudits varit nyttig för många studerande och andra intresserade runt om på jorden, att döma av den korrespondens som mottagits samt av antalet besök på projektets webbplats.

Det verkar således som om initiativet inte varit ett totalt slöseri med tid och möda. Sommaren 2006 hade det dock blivit klart att föreningen hade slutat att tjäna någon nyttig funktion och formellt lades den ner.

Men utvecklingen under de senaste åren har sorgligt påvisat att behovet av just en sådan folkbildningskampanj nu är lika stor eller t.o.m. större än någonsin.

— Al Burke
Maj 2008

Foto: Vietnam Archive, Texas Tech University

Några av de obehäpnade civila som slaktades vid byn My Lai– en av många massakrer som under Vietnamkriget begåtts av USA-trupper och deras allierade. Med en försiktig uppskattning motsvarade antalet vietnameser, laotier och kambodjaner som dödades under kriget ca. 20 miljoner USA-medborgare. De överlevandes lidande kommer att fortsätta långt in i framtiden.

ATT KASTA LJUS ÖVER ETT MÖRKT FÖRFLUTET

Folkbildningskampanj om Vietnamkriget och andra brott mot mänskligheten

VIETNAMKRIGET och dess konsekvenser är utgångspunkten för en folkbildningskampanj som lanserades i Stockholm på 13-årsdagen av Palmemordet, den 28 februari 1999. Kampanjen, som kallas "Levande Framtid", syftar till att öka allmänhetens medvetande om de krigsförbrytelser och andra former av aggressiva handlingar som utförts av USA och dess allierade.

"Problemet med USA:s aggression har blivit ännu allvarligare nu då USA, åtminstone för tillfället, har uppnått sitt mål att bli den enda supermakten på jorden," säger Al Burke, f.d. amerikansk medborgare och initiativtagare till kampanjen. "När man tänker på den världsbild och det beteendemönster som styr amerikansk utrikespolitik, blir man oroad över hur denna supermakt kommer att bruka, eller missbruka, sin styrka de kommande åren".

En som delar dessa farhågor är Johan Galtung, ofta kallad grundaren av den moderna fredsforskningen. Han säger: "Det finns en förståelig motvilja i väst att konfronteras med den enorma mängden brott begångna i frihetens och demokratins namn. Men om man ser till omfattningen av brotten samt till de förödande effekterna på människor, är dessa brott fullt jämförbara med de värsta excesserna utförda av Sovjetunionen och Nazityskland. Om den insikten inte blir mer allmänt erkänd är risken stor att vi återupprepar 1900-talets grymma historia."

Burke och Galtung, bland vars många boktitlar finns *Hitlerism, Stalinism och Reaganism*, ingår i styrelsen för Föreningen Levande Framtid, tillsammans med bl.a. två tidigare medlemmar av Sveriges riksdag och en professor i media.

Inverkan på tredje världen

Birgitta Hambraeus, som nyligen drog sig tillbaka efter 27 år som riksdagsledamot för Centerpartiet, anser att det är särskilt viktigt att informera unga människor om vad för slags värld vi lever i. "I likhet med många svenskar, har jag alltid föredragit att tro på USA:s goda intentioner och höga ideal. En av de mest positiva erfarenheterna i mitt liv var mina studier vid Vassar College i staten New York. Men jag inser också att USA:s utrikespolitik ofta varit destruktiv för tredje världen. Vi måste självklart noga granska följderna av denna politik."

Tredje världens problem har länge intresserat Lena Klevenås, f.d. riksdagsledamot för socialdemokraterna. "Vietnam är det mest tragiska exemplet på USA:s aggression", konstaterar hon, "men problemet är mycket större och mer komplicerat än så. Den fortsatta uppbyggnaden av militär styrka är naturligtvis mycket oroande. Men för närvarande är förmodligen allt lidande orsakat av det dominerande ekonomiska tänkandet lika stort som effekterna av massiva bombanfall. En fråga som vi borde diskutera är sambandet mellan den globala ekonomiska politiken och USA:s militära styrka."

"USA svarar nu för ungefär 40 procent av världens totala vapenexport", tillägger Stig Arne Nohrstedt, professor i media vid Örebro universitet. "Det är fruktansvärt alarmerande att dagens enda supermakt spelar rollen som världspolis och samtidigt har lyckats sprida uppfattningen att konflikter bara kan lösas genom militärt hot, med eller utan de NATO-allierade.

"Än så länge," fortsätter Nohrstedt, "har de ledande massmedierna i andra länder, inklusive Sverige, visat sig helt oförstående inför vart detta lätt kunde leda. Det är därför oerhört viktigt att vi påminner oss själva och andra om de förödande följderna av USA:s aggression mot svagare nationer."

Positiva krafter

Trots allt detta, betonar styrelsen för Levande Framtid att det inte är fråga om någon anti-amerikansk kampanj. "De flesta svenskar är i min erfarenhet positiva till USA", iakttar Al Burke, som immigrerade till Sverige för tio år sedan och f.n. är redaktör för Nordic News Network, en Internet-baserad informationstjänst.

"De två länderna har en lång gemensam historia," påpekar han. "Sverige var den första nation som erkände de nyetablerade Amerikas förenta stater. I förhållande till sitt befolkningstal har det dessutom varit den proportionellt sett andra eller tredje största källan till invandring från Europa till den nya världen, och 'drömmen om Amerika' har inte förlorat sin magiska lockelse, i synnerhet hos den yngre generationen."

Birgitta Hambraeus tillägger: "Vi är alla tacksamma för de många positiva krafter i USA som arbetar hårt, ofta mot svåra odds, för internationell fred och rättvisa— individer som Noam Chomsky och organisationer som American Friends Service Committee. Tyvärr tycks de alltid vara i minoritet, och det är svårt att se något spår av deras inflytande på USA:s utrikespolitik."

Också Palme var en varm beundrare av de mer positiva aspekterna av den amerikanska livsstilen och det är ingen tillfällighet att projektet Levande Framtid lanserades på årsdagen av hans död. Under Palmes ledarskap spelade Sverige en avgörande roll i den världsvida proteströrelsen mot Vietnamkriget, något som resulterade i att USA ensidigt avbröt de diplomatiska relationerna i över ett år.

Besannad visdom

”Arvet efter Palme har blivit sorgligt försummat” säger Lena Klevenås, en partikamrat, som betonar att ett av syftena med kampanjen är att återuppväcka intresset för Palmes analys av internationella relationer. ”Hans idéer är t.o.m. ännu mer relevanta idag än när han levde. Det är anmärkningsvärt hur klart han förutsåg konsekvenserna för mänskligheten av den globala nyliberalismen, och knappast förvånande att hans ledarskap saknas djupt i stora delar av tredje världen.”

Enligt Levande Framtids styrelse kommer informationskampanjen att utgå från Olof Palmes analyser. ”För det första”, påpekar Johan Galtung ”har han fått rätt i så gott som varje politisk fråga han tog upp, som Vietnam, nedrustningen, apartheid, Sydamerika och mycket mer. För det andra, växer det upp hela generationer svenskar utan kunskap om de värdefulla internationella insatser Sverige gjorde under Palmes ledning samt hur uppskattat detta var och fortfarande är runt om i världen. Och för det tredje, är det nödvändigt med ett fast ramverk kring en så bred informationskampanj som vi föreslår, för att kunna undvika förvirring och sekteristiska dispyter. Palmes analyser, som besannats med tiden, är idealiska för detta.”

Stockholm 1968: Olof Palme (till höger) samtalar ned Nguyen Tho Chanh, Vietnams ambassadör i Sovjetunion, under en antikrigsdemonstration— en bild som väckte såväl uppmärksamhet över hela världen som USA:s misshag.

Förväntade reaktioner

"Naturligtvis väntar vi oss att Levande Framtid blir kontroversiell", säger Al Burke, "särskilt bland USA:s mäktiga följeslagare här i landet. Men alla sådana reaktioner kan bli nyttiga för att belysa hur en supermakt påverkar ett litet land. Samma sak gäller olika mediars reaktioner. Det blir intressant att observera hur de väljer att bevaka eller förtiga detta projekt."

Styrelsen i Föreningen Levande Framtid påpekar att man delvis inspirerats av den offentliga utbildningskampanjen om Förintelsen som Sveriges statsminister Göran Persson tagit initiativet till. Det har vunnit stor uppskattning och lett till liknande projekt på internationell nivå.

Bland de starkaste sympatisörerna är Bennett Freeman, tjänsteman i USA:s utrikesdepartement, med ansvar för Förintelse-frågor. Han säger om projektet Levande Historia: "Detta är det mest inspirerande och uppmuntrande exemplet i nutid på sanningssträvan, på ett lands villighet att ta itu med [sitt förflutna]. . . . Förenta staterna ser fram mot att samarbeta med Sverige, för att vid detta sekels slut levandegöra historien och väcka rättvisan till liv."

"Självfallet," säger Johan Galtung, "är Förenta staternas regering hjärtligt välkommen att tillsammans med oss arbeta för att 'levandegöra historien och väcka rättvisan till liv' för de otaliga offren för USA:s politik i Vietnam och övriga tredje världen."

— *Denna text är en något bearbetad version av
Levande Framtids pressmeddelande den 28 februari 1999*

* * * * *

VARFÖR VIETNAM, NU IGEN?

Om utgångspunkten för projektet Levande Framtid

Bland de första reaktionerna på projektet Levande Framtid finns flera som ifrågasätter dess tonvikt på Vietnamkriget, då det finns så många andra problem som kan tänkas vara mer angelägna. Som en brevskrivare uttrycker det: "Jag tycker att USA:s Vietnam-trauma får för stor plats i planeringen. Mina prioriteringar är det som händer nu, i Irak, i Palestina, på Balkan, i Afrika; och hur vi ska kunna bidra till att FN blir mer handlingskraftigt."

Den här sortens reaktion är helt förståelig, och inte heller oväntad. Folk blir engagerade i utrikesfrågor i olika skeenden och sammanhang; och det som pågår just nu gör alltid anspråk på vår uppmärksamhet. Men det kan ändå finnas goda skäl att ägna en tanke åt Vietnams öde. Det kan bl.a. bidra till ett bättre grepp om ett tanke- och beteendemönster som med stor säkerhet kommer att ständigt upprepas om inte folk kan lära sig att sätta Irak, Kosovo och dylika katastrofer i ett bredare perspektiv.

Hur som helst finns det flera anledningar till att Levande Framtids utgångspunkt är just Vietnamkriget och dess fortsatta betydelse, däribland följande:

Ursprung

Projektet Levande Framtid har sitt ursprung i ett specifikt historiskt och politiskt sammanhang. Det började ta form när regeringen Persson tog initiativet till Levande Historia, folkbildningskampanjen om Förintelsen som i sin tur väckte tanken på sina håll att Sovjetunionens illdåd förtjänar en dylik behandling.

Självklart bör alla brott mot mänskligheten i möjligaste mån belysas, i synnerhet sådana som har förringats och förträngts. Just därför är det särskilt angeläget att lyfta fram den sorgliga historien om USA:s omfattande aggression mot tredje världen, nu när Nazityskland och Sovjetunion inte längre finns kvar.

Hittills har USA kommit lindrigt undan sina brott, men har självt bekräftat hur nödvändigt det är att se sanningen i vitögat, inte minst genom sitt stöd för Levande Historia. Som en tjänsteman i USA:s utrikesdepartement har påpekat: "Ett land bör bedömas enligt sin villighet att ärligt konfronteras med sitt förflutna, att hjälpa rätta till illgärningar samt att ta itu med orättvisor."

Av de skäl som härnedan åberopas utgör Vietnamkriget den självklara utgångspunkten för en upplysningskampanj om USA:s brottsliga förflutna. Dessutom finns det en historisk koppling som understryker kontinuiteten mellan Levande Historia och Levande Framtid, nämligen att USA:s svek mot Vietnam började ungefär samtidigt med Förintelsens slut. Den ena förbrytelsen avlöste den andra.

Omfattning och tydlighet

Det finns väl inget annat folk som lidit av USA:s aggression så intensivt under så lång tid som Vietnams. Att så många i västvärlden tycks ha glömt bort eller aldrig fått kännedom om detta är motivering nog för projektet Levande Framtid.

Till detta kan läggas att våldtäkten av Vietnam och övriga Indokina utgjorde ett synnerligen tydligt fall av en stormakts provocerade aggression mot en ekonomiskt och teknologiskt helt underlägsen världsdela. När det gäller t.ex. Palestina/Israel, Irak eller Serbien/Kosovo är bilden betydligt mer invecklad.

Fortsatt lidande

För det vietnamesiska folket är kriget långt ifrån slut. Trots att över ett kvartssekel har gått sedan USA:s krigsmaskin drog sig tillbaka, dör fortfarande tusentals människor varje år av kvarlämnat krigsmaterial; ännu fler lemlästas, förlorar synen o.s.v. Ett antal människor motsvarande hela Sveriges befolkning har fått någon fysisk skada; de psykiska och sociala sårerna kan förmodas vara ännu mer utbredda.

Det föds fortfarande barn med ohyggliga missbildningar som en följd av de enorma mängder gift som USA öste över landet. Alla dessa bomber och giftiga kemikalier har skadat naturen i så stor omfattning att kriget har beskrivits som en av vår tids värsta miljökatastrofer.

Konsekvenserna av allt detta kommer att kännas av flera generationer framöver.

Dokumentering

Vietnamkriget är ytterst väldokumenterat. På de flesta väsentliga punkter råder det ingen som helst oklarhet när det gäller faktaunderlaget. Dels har tillräckligt lång tid gått för att göra lögnerna såväl onödiga som omöjliga att försvara, dels har många av de ansvariga själva erkänt. USA-regeringens egen historik över kriget, *The Pentagon Papers*, är fortfarande oöverträffad som underlag till anklagelser om krigsförbrytelser, brott mot folkrätten m.m. Sedermera har bl.a. dåvarande försvarsministern Robert MacNamara fyllt på med ytterligare några erkännanden.

Allt detta gör att det går att skildra Vietnamkriget på ett sätt som är obestridligt för alla utom de mest ideologiskt besatta och/eller medskyldiga. Tanken är att Levande Framtid kan göra en insats genom att konsekvent och långsiktigt arbeta med folkbildning som bättre förbereder svenska folket på att genomskåda propaganda från alla sidor. Det fordras grundläggande kunskaper om ett historiskt mönster som nästan säkert kommer att upprepas. Därför är det särskilt angeläget att utbilda nästa generation i dessa frågor.

Glömskan

Enligt Statsminister Persson var initiativet till Levande Historia en reaktion på en opinionsundersökning bland svenska ungdomar som tydde på en utbredd skepsis och okunnighet om Förintelsen. Detta rön visade sig så småningom vara överdrivet. Men det som statsministern befarade, d.v.s. att svenska ungdomar riskerade att gå miste om viktiga kunskaper om ett oerhört brott mot mänskligheten, håller faktiskt på att ske när det gäller Vietnamkriget.

Att detta kunde hända t.o.m. i Sverige, som gentemot Vietnam spelat en så viktig roll såväl under kriget som efteråt, är dels ett bevis på USA:s globala dominans över opinionsbildning, dels ett tecken på senare svenska regeringars anpassning till denna dominans.

Det har gått så långt att t.o.m. individer som kan anses vara kritiska mot USA:s utrikespolitik har låtit sig påverkas av ett synsätt som passar förbrytaren snarare än offret. Se t.ex. ovannämnda brevskrivare som hänvisar till "USA:s Vietnam-trauma". Begrunda gärna

denna formulering i ljuset av Vietnams lidande förr, nu och framgent. Denna till synes utbredda glömska och/eller aningslöshet är förstås utmärkt för USA:s ändamål: Om man kan förmå folk att glömma Vietnam, kan man förmå dem att glömma vad som helst.

Sensmoralen tycks vara att supermakten utan vidare får komma undan vilket brott som helst, i synnerhet om den ständigt skapar nya kriser som då drar uppmärksamhet och medlidande ifrån de tidigare offren. I detta arbete kan USA lita på sina bundsförvanter runt om i världen, däribland större delen av nyhetsmedierna, att skapa tillräcklig förvirring för att hinna gå vidare till nästa skådeplats och nästa propaganda-anfall. Detta bör nog hållas i tankarna av alla som idag engagerar sig för de lidande i t.ex. Kosovo. Så småningom blir de gårdagens nyheter, precis som vietnameserna.

Fortsatt aggression

Det finns viktiga aspekter av Vietnamkrigets efterspel som t.o.m. i Sverige tycks vara mindre kända. Det mest förödande för det vietnamesiska folket har varit den ekonomiska aggression som USA under två decennier bedrev som en hämnd. Samtidigt arbetade USA konsekvent för att med diplomatiska medel och propaganda isolera Vietnam från omvärlden. Det är svårt att uppskatta de samlade effekterna av denna sorts aggression, men det råder inget tvivel om att priset i bl.a. förtidiga dödsfall, sjukdomar, undernäring m.m. varit mycket högt.

Precis som under kriget har större delen av västvärlden varit medskyldig till USA:s utdragna förföljelse av Vietnam. Här har en central roll spelats av USA:s propaganda-apparat, som nu innefattar större delen av svenska pressen. Man har framgångsrikt utnyttjat t.ex. båtflyktingarnas misär och Vietnams ockupation av Kambodja med mycket egendomliga resultat. Det var t.ex. Vietnam som satte stopp för de röda khmerernas folk mord i Kambodja— precis som västmakterna satte stopp för Förintelsen genom att ockupera Tyskland— medan det var USA som hade skapat förutsättningarna för de röda khmerernas maktövertagande och som, t.o.m. efter det att folk mordet avslöjades, fortsatte att stödja mördarna i bl.a. FN. Ändå var det Vietnam som blev en paria i västvärlden. Denna historia tycks vara föga känd bland allmänheten i Sverige och förtjänar att spridas vidare.

Betydelsen för Sverige

Vietnamkriget och dess efterspel har haft en särskilt stor betydelse för Sverige och dess utrikespolitik. Det bevisar vilken värdefull insats som t.o.m. ett litet land kan göra om det värnar om sin integritet och självständighet. Kontrasten med den nuvarande svenska regeringens agerande är pinsamt lärorik.

Denna kontrast väcker en rad sammanhängande frågor— om bl.a. Sveriges förhållande till EU, USA/Nato och FN— som är ödesdigra för Sveriges framtid, och därmed för dagens ungdomar. Följaktligen är det angeläget att de äldre som kan någonting om dessa frågor för sina kunskaper och erfarenheter vidare till nästa generation. När det gäller just Sverige har Vietnamkriget minst lika stor betydelse som Förintelsen.

Vietnams exempel

Lika inspirerande som det vietnamesiska folkets mod och uthållighet under själva kriget är dess budskap av fred och försoning efteråt. De flesta f.d. USA-soldater som rest tillbaka till Vietnam har djupt rörts av den vänlighet och den otvungna förlåtelse som deras offer visat dem. Det är en inställning till livet och gamla oförrätter som världen inte precis är bortskämd med. Här har det vietnamesiska folket någonting oerhört värdefullt att lära andra, inte minst i USA.

Detta är bakgrunden till tonvikten på Vietnamkriget i projektet Levande Framtids första skede.

*Vernissage för utställning med vietnamesisk konst.
Från vänster. Van Duong Thanh, Ambassadör Nam, Sara Lidman, Al Burke*

FRAMÅT I PALMES ANDA

*Nystart för projektet Levande Framtid
i ett "mentalt ockuperat" Sverige*

FÖRENINGEN LEVANDE FRAMTID inledde sitt andra år med en hyllning till Olof Palme den 28 februari 2000. Bland de medverkande var Vietnams ambassadör Nguyen Van Nam som talade om Olof Palmes betydelse för Vietnam där man ännu i dag minns honom med högaktning, samt skådespelare Torsten Wahlund som i ett samarbete med Palmes presschef Leif Gustafsson och gitarristen Christer Karlberg läste högt ur Palmes många tal om Vietnamkriget.

Minneskvällen till Palmes ära avslutade två dagar i Stockholms Medborgarhus på temat "Palme, Sverige & Vietnam", med bl.a. en utställning av vietnamesisk konst och fotografi. Under dessa två dagar visades verk av tio vietnamesiska konstnärer däribland mästarna Bui Xuan Phai, Nguyen Tu Nghiem och Tran Luu Hau. Dessutom: Van Duong Thanh, som organiserade utställningen och som förra året blev svensk medborgare, Prof. Tran Khanh Chuong, Tham Duc Tu, Prof. Nguyen Thi Ninh, Nguyen Thu Hang, Nguyen Dinh Dung, Duc Son Van samt fotografen Nguyet Vy.

Närvarande vid vernissagen den 27 februari var Vietnams ambassadör i Sverige, Nguyen Van Nam, författaren Sara Lidman som spelade en central roll i opinionsbildning mot USA:s krig i Indokina, William Waring som är intendent hos konstmuseet Millesgården, Departementsrådet Anders Bauer från Sveriges UD, professorn i arkitektur och ledamoten i Konstakademien Bengt Hidemark m.fl.

I skuggan av Pax Americana

Levande Framtid sjuösettes för ett år sedan i det uttalade syftet "att öka allmänhetens medvetande om de krigsförbrytelser och andra former av aggressiva handlingar som utförts av USA och dess allierade"— i första hand Vietnamkriget och dess plågsamt utdragna efterspel.

Initiativet fick en del uppmärksamhet, men utvecklingen stannade efter blott ett par veckor när USA och dess Nato-instrument började fälla bomber över Jugoslavien. Enligt projektets samordnare Al Burke fick detta anfällskrig tre följder för Levande Framtids del.

"För det första blev de flesta naturligtvis upptagna av denna brinnande katastrof in på Europas knutar. Sedan lyckades USA:s väldiga propaganda-apparat, med sina högljudda svenska grenar, piska upp en otäck krigshysteri som t.o.m. drabbade Sverige.

"Men det viktigaste som hände i sammanhanget var nog att Sveriges socialdemokratiska regering ställde sig bakom bombningarna och t.o.m. anslöt sig till den krigspropaganda som knappast oväntat visat sig bestå huvudsakligen av lögner och manipulationer."

Resultatet blev en missledd allmänhet samt ett opinionsklimat där USA än en gång fick spela rollen som "den fria världens ledare" med idel goda avsikter. Förr var det korståget mot kommunismen som klädde USA:s brutala metoder i fin retorik; dagens mode i förskönande ordkonst heter "de mänskliga rättigheterna".

Du gamla, du mentalt ockuperade

Detta klimat har ju upplevts förr i västvärlden, och man har sett vad det kan leda till. Opinionsläget liknar det som rådde på 1950-talet, under upprinnelsen till Vietnamkriget, folkmordet på Guatemalas indianer samt ett flertal andra tragedier som nu tycks vara förträngda eller förnekade. År 2000 har Sverige återigen blivit ett mentalt ockuperat land. Självfallet spelar massmedierna en avgörande roll i denna process.⁶

Allt detta har inte precis gjort det lättare för Levande Framtid att vinna gehör, samtidigt som det bekräftar de farhågor som projektet uttryckte i sin ursprungliga programförklaring: "Med tanke på den världsbild och det beteendemönster som styr USA:s utrikespolitik, måste man känna oro över hur denna supermakt framgent kommer att bruka, eller missbruka, sin styrka."

Kosovo-katastrofen har med råga besannat dessa farhågor: Ett av USA framtvingat "fredsavtal" har i själva verket visat sig vara ett alldeles oacceptabelt ultimatum som

Painting by Van Duong Thanh

utnyttjades som en förevändning för att inleda ett anfallskrig. Detta motiverades i efterhand med mördande propaganda om bl.a. ett folkmord som ännu i dag återstår att bevisa. Bombningarna skulle också förhindra en etnisk rensning av Kosovo-albanerna, men i stället fördrevs större delen av dessa i massflykt. Nu pågår det en etnisk rensning av Kosovos serber, zigenare och andra icke-albanska minoriteter mitt framför ögonen på ett stort uppbåd av USA/Nato-soldater; o.s.v.⁷

Det är svårt att föreställa sig hur man kunde ha åstadkommit större förödelse eller bittrare motsättningar i den balkanska krutdurken— och allt detta i de mänskliga rättigheternas namn, förstås

Därför har det blivit ännu mer angeläget för Levande Framtid att fortsätta med sina planer att bedriva folkbildning i dessa frågor. Trots att 1999 var på många sätt ett förlorat år, kan vissa framsteg noteras.

SWEDISH INDIFFERENCE

... There was a near-total absence of support for the project in Sweden. Most surprising and dismaying was the lack of interest among NGOs that are directly involved in efforts to alleviate the long-term consequences of the war in Cambodia, Laos and Vietnam. The lack of response from environmental and peace groups was also a disappointment, to say the least....

With the usual reservations for exceptions and individual variations, my experience has tended to confirm the stereotype that Swedes have of themselves— i.e. as exceptionally slow to make up their minds and lurch into action. This is seldom noticeable among Swedes abroad, possibly due to the stimulation of travel and the statistical deviance of travellers. On their home ground, however, Swedes seem— to a relative newcomer like myself, at least— to be snugly wrapped in a cloak of inertia.

Another and perhaps related trait that is not very well-suited to volunteerism is a tendency to regard personal commitments as merely conditional. It has been my sad and repeated experience that a promise from a Swede to perform a voluntary task, no matter how small or simple, is very likely to be worthless. In connection with the environmental conference, it got to the point where,

if someone promised to help out, I found it safest to assume that it would never happen. With few exceptions, that expectation was sadly fulfilled....

One feels personally betrayed, of course. But far more dismaying is the harm done to the interests of the project's potential beneficiaries, and the evident disregard for the efforts of those who do keep their word....

Certainly, the current political climate is ill-suited to such a project. This will no doubt come as a surprise to anyone who has learned to regard Sweden as a world leader in matters of peace and solidarity. But to the extent that such concerns still influence Swedish foreign policy, that is largely a lingering effect of Olof Palme's enlightened leadership. His successor, Göran Persson, is almost the exact opposite of Palme, particularly with regard to foreign policy....

Fortunately, the outside world remains largely innocent of the malaise that has afflicted Sweden since the assassination of Olof Palme. Thanks to the legacy of good will that he left behind, Sweden is still widely regarded abroad with respect and admiration. This helps to explain why it was so much easier to enlist support for the conference in distant lands than on home ground. Thus, all the good that Palme did continues to live after him.

From Project Review of Environmental Conference on Cambodia, Laos & Vietnam

www.nnn.se/environ/review.pdf

En webbplats i ämnet har upprättats och meningen är att den under det kommande året skall vidareutvecklas med en lättbegriplig historik över Vietnamkriget och dess pågående följder. Så småningom är det tänkt att hela bredden av USA:s brott mot folk-rätten och mänskligheten skall behandlas på liknande sätt. Det är särskilt angeläget att svenska ungdomar får goda kunskaper om denna historia, nu mitt i supermaktens tide-varv.

För att försäkra kvalitén i den information som ges ut har man bildat en Rådgivande kommitté med sakkunniga som besitter stor kompetens inom detta område. Bland dessa är Daniel Ellsberg, den f.d. statstjänsteman som avslöjade USA-regeringens egen själv-fällande historik över Vietnamkriget (se "Rådgivande kommitté" härnedan).

För att främja kontakter mellan Sverige och Vietnam, och därmed öka förståelsen för bl.a. vidden av den katastrof som av USA tillfogats det vietnamesiska folket, kommer Levande Framtid att uppmuntra och samordna etableringen av vänorter och vänskolor runt om i båda länderna. Grunden till detta arbete lades under det gångna året. Man har också börjat utforska möjligheten till en internationell konferens om krigets långsiktiga konsekvenser för folkhälsan och miljön.

Upprättelse för USA:s offer

Ett huvudsyfte med projektet Levande Framtid är att skapa förståelse för alla de oskyldiga offer som råkat i skottlinjen för USA:s utrikespolitik. USA har varit mycket angeläget om att kräva upprättelse för de judiska familjer som drabbats av Förintelsen, och det finns ju all anledning att stödja detta initiativ. Frågan är om inte samma sorts hänsyn skall visas USA:s tiomiljontals offer runt om i världen.

Levande Framtid understryker att man inte drar några paralleller mellan Förintelsen och andra krigsförbrytelser, då varje sådant brott har sina egna orsaker och sin egen historia. Men den konferens om Förintelsen som nyligen hölls i Stockholm avslutades med en uppmaning till hela världen att belysa alla brott mot mänskligheten, och statsminister Persson har hörsammat uppmaningen att göra konferensen till en årlig företeelse i detta syfte.

"Detta är ett viktigt löfte," menar Al Burke, "men det vore ganska tomt och menings-löst om det inte innefattade Vietnamkriget— det värsta brottet mot mänskligheten som begåtts under det senaste halvseket."

— Mars 2000

* * * * *

LEVANDE FRAMTIDS RÅDGIVANDE KOMMITTÉ

För att säkra kvalitén på den information som publiceras av Levande Framtid har det upprättats en Rådgivande kommitté av erkänt kunnige personer med stora erfarenheter av de berörda frågorna.

DANIEL ELLSBERG, ekonom och statsvetare som blev statstjänsteman och under 1960-talet var med och utformade USA:s militärstrategi i Vietnam. Sedan fick han och 35 andra forskare uppdraget att sammanställa en historik över Vietnamkriget; men under arbetets gång upptäckte han att den officiella linjen om kriget bara var lögn.

Ellsberg läckte studien till New York Times som publicerade huvuddragen under titeln *The Pentagon Papers*. Denna ovedersägliga redogörelse bekräftade anti-krigsrörelsens argument och bidrog till att förkorta kriget.

Regeringen Nixons försök att misskreditera Ellsberg gick snett och spelade en viktig roll i Watergate-skandalen som resulterade i Nixons avgång. Innan dess hade presidentens män lagt upp planer att bl.a. spetsa Ellsbergs dryck med hallucinatoriska droger och t.o.m. lejt ett gäng exilkubaner att mörda honom. Men av olika skäl lyckades inget av dessa försök att "neutralisera" Ellsberg.

Under de senaste två decennierna har Ellsberg arbetat huvudsakligen med nedrustningsfrågor, bland annat i samarbete med Läkare för Socialt Ansvar som 1985 fick Nobels fredspris. Just nu håller han på med sina memoarer som väntas vara färdiga någon gång under 2001.⁸

Om Sverige under Vietnamkriget har Daniel Ellsberg sagt: "Jag tyckte hela tiden att våra allierade och andra länder svek sitt moraliska ansvar genom sin tystnad. Sverige var det enda hederliga undantaget."

VIETNAM VETERANS AGAINST THE WAR (VVAW) grundades 1967 i New York och har sedan dess vuxit till en landsomfattande organisation som bl.a. sprider kunskap om "den otäcka sanningen om USA:s inblandning i Indokina" och bedriver stöd- och försoningsprojekt i Vietnam. VVAW försöker motverka även andra konflikter som USA är inblandat i och noterar att, "Idag fortsätter vår regering att finansiera och beväpna odemokratiska och repressiva regimer runt om i världen. Vi kommer i fortsättningen att opponera mot vanvettiga militaristiska äventyr samt att vidare förmedla lärdomarna från Vietnamkriget."

Kontaktpersonen inom VVAW är Nationell samordnare Joseph T. Miller som säger att, "Vi anser att Levande Framtid är ett mycket värdefullt projekt och känner att vi måste hjälpa till så gott vi kan."

EDWARD HERMAN är Professor Emeritus i Ekonomi vid University of Pennsylvanias Wharton School, en inflytelserik handelshögskola. Han är författare till ett stort antal böcker och artiklar inom ekonomi, statsvetenskap, utrikespolitik och mediakritik. Några av hans mest kända boktitlar är *The Political Economy of Human Rights* och *Manufacturing Consent* (båda med Noam Chomsky) samt *Triumph of the Market*, *The Myth of the Liberal Media* och *Corporate Control, Corporate Power*. Prof. Herman var en tidig kritiker av Vietnamkriget och har ofta skrivit om detta och besläktade ämnen. "Klart att jag vill vara med i er Rådgivande kommitté," meddelar han. En betraktelse över krigets långsiktiga konsekvenser finns på Levande Framtids engelska avdelning.⁹

WILLAM BLUM lämnade 1967 sitt jobb hos USA:s utrikesdepartement i protest mot Vietnamkriget. Sedan dess har han varit aktivist och författare. Hans bok *CIA & USA:s verkliga utrikespolitik* (Epsilon Press, Göteborg) är ett slags encyklopedi över USA:s förödande inblandning i andra länders angelägenheter. Enligt Noam Chomsky är denna "den överlägset bästa boken i ämnet", en uppfattning som delas av många experter i ämnet.

Blum bor i Washington, D.C., där han arbetar med bl.a. *Covert Action Quarterly*, en tidning som grundades av avhoppade säkerhetstjänstemän. Hans senaste bok, *Rogue State: A Guide to the World's Only Superpower*, gavs ut våren 2000 av Common Courage Press i delstaten Maine.

RICHARD DU BOFF är Professor Emeritus i Ekonomi vid Bryn Mawr College i Pennsylvania. Han var starkt engagerad i antikrigsrörelsen och har skrivit många artiklar i ämnet. Han meddelar: "Jag stödjer helt och hållet Levande Framtids avsikt att sprida kunskaper om det värsta fall av kriminell aggression som ägt rum under det senaste halvsekle. Detta tragiska krig utgör fortfarande nyckeln till att kunna förstå USA:s utrikespolitik— med dess unilaterala och aggressiva karaktär, samt dess reflexmässiga tillgripande av militärintervention, som nästan alltid förvandlar lokala och regionala konflikter till stora internationella konfrontationer."

* * * * *

NOTER

1. En introduktion till Olof Palmes liv och gärning på engelska finns att läsa i *The Legacy of Olof Palme* på www.nnn.se/nordic/palme.pdf
2. Statsminister Perssons vasallstatsmanskap diskuteras i:
 - *Collateral Damage* på www.nnn.se/nordic/damage.pdf
 - *All Quieted on the Word Front* (s. 48) på www.nnn.se/disinfo/ordfront.pdf
3. Levande Historias webbplats finns på www.levandehistoria.org
4. Se även:
 - “Safe in the Arms of Uncle Sam Again” i *The Price of Everything* på www.nnn.se/nordic/price.pdf
 - “Swedish indifference”, s. 16 i *Project Review* på www.nnn.se/environ/review.pdf
5. Ett besläktat och ganska framgångsrikt initiativ med titeln “Vad säger Vita huset” utfördes inom ramen för Nordic News Network; se www.nnn.se/disinfo/vithus.pdf
6. Se även:
 - “Den mentala ockupationens mekanismer” på www.nnn.se/disinfo/mekanism.pdf
 - “The Word from the White House” på www.nnn.se/disinfo/vithus.pdf
7. Se “Propaganda and ‘Preventive’ War” på www.nnn.se/disinfo/kosovo.pdf
8. En recension av Ellsbergs memoarer finns på www.nnn.se/vietnam/ellsberg.pdf
9. Hermans artikel finns på www.nnn.se/vietnam/lessons.pdf

LEVANDE FRAMTID/LIVING FUTURE

www.nnn.se/levande.htm